

Krzysztof Gowin, Małgorzata Rybicka

Grabina, gm. Łąck, woj. płockie, st. 5

Informator Archeologiczny : badania 22, 1-2

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

EPOKA KAMIENIA

PALEOLIT I MEZOLIT

Baraki Stare, gm. Zaklików,
woj. tarnobrzeskie,
st. 14

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Badania prowadził mgr Jerzy Libera. Finansowało BBIDZ wTarnobrzegu oraz UMCS w Lublinie. Płaty sezon badań. Kompleks zespołów mezolitycznych i śladowe osadnictwo z późnego neolitu lub wczesnej epoki brązu.

Celem badań było wyeksplorowanie dwóch skupisk częściowo poprzednio rozpoznanych.

Wykop II - przebadano powierzchnię dalszych 59 m², rejestrując zabytki w poziomach iluwalnych, na głębokości 80-100 cm od powierzchni. W układzie horyzontalnym uchwycono południowy oraz wschodni zasięg krzemienicy. Wyeksplorowano 1293 zabytki krzemienne: rdzenie i formy techniczne (31), narzędzia (81), wóry (207) oraz różnej wielkości odłupki, okruchy.

Wśród narzędzi wyróżniono wóry retuszowane stromo oraz półstromo (27), skrobacze (17), odłupki retuszowane (1), drapacze (9), ryłce (7), półtylczaki (5), trójkąty (3), oraz pojedyncze - trapez, fragment tylczaka i grociek trójkątne. Wśród rdzeni wystąpiły okazy małe i mikrolityczne odłupkowe ze zmienioną orientacją.

Prawie cały zespół - poza grociekiem trójkątnym - należy łączyć zosadnictwem mezolitycznym, z fazą wczesną oraz środkową - być może w całości z kulturą komornicką. Dokumentują to niektóre ryłce klinowe i węglowe, półtylczak zbliżony do typu Komornicka, fragment formy tylcowej, drapacze typu tarnowiańskiego oraz trójkąt rozwartokątny. Być może również z tą kulturą, lecz z jej fazą późną należy łączyć trapez, większość skrobaczy oraz kilka ryłcówców.

Wykop I - przebadano powierzchnię 4 m², stwierdzono podobny układ stratygraficzny nawarstwień, mający swoje przedłużenie w wykopie II. Uzyskano tylko 46 zabytków, w tym 4 narzędzia: skrobacz, odłupek, i wór retuszowany, fragment nieokreślony - bez możliwości ich datowania. Stwierdzono wyraźny zanik skupiska od strony zachodniej.

Badania stanowiska zakończone.

Brańsk, woj. białostockie, st. 22 - patrz epoka brązu.

Dąbrowa Biskupia, woj. bydgoskie, st. 21 - patrz neolit.

Dudka, gm. Wydminy, woj. suwalskie, st. 1 - patrz neolit.

Grabina, gm. Łąck,
woj. płockie,
st. 5

Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Płocku

Badania prowadzili mgr Krzysztof Gowin i mgr Małgorzata Rybicka. Finansował WKZ w Płocku. Pierwszy sezon badań. Stanowisko wielokulturowe od paleolitu schyłkowego po wczesną epokę brązu.

Stanowisko odkryte w trakcie AZP, położone jest na Pojezierzu Gostyńskim, na stoku

rynny pochodzenia rzeczolodowcowego, której dno zajmują jeziora: Górskie i Ciechomskie. Partie stanowiska nie pokryte roślinnością podlegają deflacji.

Założono dwa wykopy sondażowe o łącznej powierzchni 15 m². Uzyskano 395 wyrobów krzemlennych oraz 155 fragmentów ceramiki. Ponadto uchwycono zarys trzech obiektów, z których jeden zawierał ceramikę i krzemienie łączone z kulturą amfor kulistych, drugi ceramikę z wczesnej epoki brązu i różnokulturowy zespół zabytków krzemlennych, trzeci - odsłonięty tylko częściowo - jest prawdopodobnie pozostałością konstrukcji szałasu.

Zabytki krzemienne i ceramiczne z warstwy występowały do głębokości 20 - 25 cm w poziomie iluwialnym. Ułamki naczyń glinianych łączone są z wyżej wymienionymi kulturami oraz z kulturą pucharów lejkowatych. Krzemienie reprezentują osadnictwo z paleolitu schyłkowego (kultura świderska?), późnego mezolitu (postmaglemoskie ?) oraz neolitu - wczesnej epoki brązu.

Badania będą kontynuowane.

Kaczórki, gm. Krasnobród, woj. zamojskie, st. 2 - patrz brąz.

Mąkolice, gm. Wola Krzysztoporska, woj. piotrkowski, st. 3 - patrz okres halsztacki.

Mikołajów, gm. Osiek, woj. tarnobrzesckie, st. 1 - patrz okres halsztacki.

**Nowa Biśka, gm. Nowy Targ,
woj. nowosądeckie,
st. 2 (jaskinia w Oblazowej)**

Polska Akademia Nauk Instytut Historii Kultury Materialnej, Zakład Archeologii Małopolski, Zakład Zoologii Systematycznej i Doświadczalnej w Krakowie

Badania prowadzili dr dr Paweł Valde-Nowak i Adam Nadachowski, uczestniczyli dr Mieczysław Wolsan, mgr mgr Anita Mayer, Zbigniew Bocheński, Ahmad Gaud, Wacław Kochan. Finansował WKZ w Nowym Sączu. Czwarty sezon badań. Paleolityczne obozowisko jaskiniowe.

Eksplorację podjęto wewnątrz komory jaskini, w m. A-D 1. Prowadzono ją począwszy od poziomu - 200 cm i przerwano ze względów technicznych i bhp na głębokości 300 cm. Uzyskano kolejne informacje dotyczące stratygrafii osadów, zwłaszcza zaś do odkrycia pozostałości kulturowych, bez wątplenia starszych od wszystkich rozpoznanych dotychczas dowodów zasiedlenia jaskini. Odsłonięto trzy poziomy kulturowe. Jeden z nich dostarczył wyrobów kamiennych typowych dla kultury szeleckiej z początku górnego paleolitu. Dwa zalegające niżej odnosić można do kultury mustierskiej. W materiale paleontologicznym wyróżnić należy szczątki nosorożca włochatego, renifera, leminga i szczekuszki. W żadnej z sekcji wykopu nie osiągnięto skalnego dna jaskini.

Badania będą kontynuowane.

Nowy Łowicz, gm. Kalisz Pomorski, woj. koszalińskie, st. 2 - patrz okres wpływów rzymskich.

Płoski, gm. Wąsosz, woj. leszczyńskie, st. 3 - patrz okres lateński.

**Potoczek, gm. Potok Wielki,
woj. tarnobrzesckie,
st. 4**

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Badania prowadził mgr Jerzy Libera. Finansowało BBIDZ w Tarnobrzegu oraz UMCS w Lublinie. Pierwszy sezon badań. Obozowisko ze schyłkowego paleolitu, ślady osadnictwa mezolitu i z końca neolitu lub I okresu epoki brązu oraz osada z III-IV okresu epoki brązu.

Stanowisko odkryte zostało w 1984 r. w trakcie AZP. Zlokalizowane jest nad Sanną, prawobrzeżnym dopływem Wisły, na północnym skraju Kotliny Sandomierskiej, na krawędzi terasy nadzalewowej, wyniesionej ok. 4-5 m ponad dno doliny. Z wykopu o powierzchni 48 m² uzyskano inwentarz krzemlenny (3063), ceramiczny (340 fr.) oraz kostny (10 fr.). Zabytki zalegały na różnej głębokości, w zwartym układzie krzemieniowym, nieznacznie zaburzonym przez materiały ceramiczne.

Stratygrafia wykopu przedstawia się następująco: warstwa oraniny (do ok. 25 cm); piasek pomarańczowy - iluwium (25-45 cm); piasek ciemnożółty (oniżej). Materiały zabytkowe, krzemienne oraz ceramiczne stwierdzono w oraninie oraz iluwium, w części północnej wykopu do głębokości 60 cm, w południowej - do 120 cm (spąg jamy).

Analiza typologiczna wykazała dominację inwentarza krzemlennych przynależnych kulturze świderskiej. Wśród rdzeni stwierdzono kilka okazów dwupiętrowych mazowszańskich. Ponadto odkryto kilka dwupiętników oraz dużą serię wiórów z widoczną dwupiętowością. Z narzędzi szereg form wskazuje na podobne datowanie: rylce węglowe i klinowe, drapacze krótkie, niektóre o skośnych drapiskach, kilka liściaków mazowszańskich o średnio wyod-